EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 13.6.2025
COM(2025) 312 final

2025/0164 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén beträffande en ändring av bilaga IV (Energi) till EES-avtalet

(DET NYA DIREKTIVET OM FÖRNYBAR ENERGI)

(Text av betydelse för EES)

MOTIVERING

1. FRÅGA SOM BEHANDLAS I FÖRSLAGET

Detta förslag avser ett beslut om fastställande av den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén i samband med det planerade antagandet av gemensamma EES-kommitténs beslut om ändring av bilaga IV (Energi) till EES-avtalet

2. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

2.1. EES-avtalet

Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES-avtalet*) säkerställer lika rättigheter och skyldigheter på den inre marknaden för medborgare och ekonomiska aktörer i EES. EES-avtalet gör det möjligt att införliva EU-lagstiftning om de fyra friheterna i alla 30 berörda stater, dvs. EU:s medlemsstater samt Norge, Island och Liechtenstein. EES-avtalet omfattar även samarbete på andra viktiga områden såsom forskning och utveckling, utbildning, sociala frågor, miljöfrågor, konsumentskydd, turism och kultur, som gemensamt benämns ”angränsande och övergripande politikområden”. EES-avtalet trädde i kraft den 1 januari 1994. Europeiska unionen och dess medlemsstater är parter i EES-avtalet.

2.2. Gemensamma EES-kommittén

Gemensamma EES-kommittén ansvarar för förvaltningen av EES-avtalet. Kommittén är ett forum som gör det möjligt att utbyta åsikter om frågor som rör EES-avtalets funktion. Besluten fattas i samförstånd och är bindande för parterna. På EU-sidan är det Europeiska kommissionens generalsekretariat som ansvarar för samordning av EES-frågor.

2.3. Gemensamma EES-kommitténs planerade akt

Gemensamma EES-kommittén förväntas anta gemensamma EES-kommitténs beslut (*den planerade akten*) om ändring av bilaga IV (Energi) till EES-avtalet.

Syftet med den planerade akten är att med EES-avtalet införliva kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/759 vad gäller en metod för beräkning av den mängd förnybar energi som används för kylning och fjärrkyla[1] och direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor[2].

Den planerade akten kommer att vara bindande för parterna i enlighet med artiklarna 103 och 104 i EES-avtalet.

3. DEN STÅNDPUNKT SOM SKA INTAS PÅ UNIONENS VÄGNAR

Kommissionen överlämnar det bifogade utkastet till beslut av gemensamma EES-kommittén till rådet för antagande som unionens ståndpunkt. Efter antagandet bör ståndpunkten läggas fram i gemensamma EES-kommittén så snart som möjligt.

---

[1] Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/759 av den 14 december 2021 om ändring av bilaga VII till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 vad gäller en metod för beräkning av den mängd förnybar energi som används för kylning och fjärrkyla, EUT L 139, 18.5.2022, s. 1.

[2] Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82), rättat genom EUT L 311, 25.9.2020, s. 11 och EUT L 41, 22.2.2022, s. 37.

Det bifogade utkastet till beslut av gemensamma EES-kommittén innehåller anpassningar för Eftastaterna i EES, enligt vad som anges i skälen och anpassningstexten i det bifogade utkastet till beslut av gemensamma EES-kommittén, som går utöver vad som kan anses vara rent tekniska anpassningar i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 2894/94[3]. Unionens ståndpunkt bör därför fastställas av rådet.

4. RÄTTSLIG GRUND

4.1. Förfarandemässig rättslig grund

4.1.1. Principer

I artikel 218.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) föreskrivs att beslut ska antas ”om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i ett organ som inrättas genom ett avtal, om detta organ ska anta akter med rättslig verkan, med undantag av sådana akter som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram”.

Begreppet akter med rättslig verkan omfattar akter som har rättslig verkan med stöd av de regler i internationell rätt som tillämpas på organet i fråga. Det omfattar även instrument som inte har bindande verkan enligt internationell rätt, men som är ”ägnade att på ett avgörande sätt påverka innehållet i de bestämmelser som antas av unionslagstiftaren”[4].

4.1.2. Tillämpning i det aktuella fallet

Gemensamma EES-kommittén är ett organ som inrättats genom ett avtal, nämligen EES-avtalet. Den akt som ska antas av gemensamma EES-kommittén utgör en akt med rättslig verkan. Den planerade akten kommer att vara bindande enligt internationell rätt i enlighet med artiklarna 103 och 104 i EES-avtalet.

Den planerade akten varken kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram. Den förfarandemässiga rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 218.9 i EUF-fördraget jämförd med artikel 1.3 i rådets förordning (EG) nr 2894/94.

4.2. Materiell rättslig grund

4.2.1. Principer

Den materiella rättsliga grunden för ett beslut enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget jämförd med artikel 1.3 i rådets förordning (EG) nr 2894/94 är främst beroende av den materiella rättsliga grunden för den EU-rättsakt som ska införlivas med EES-avtalet.

Om den planerade akten har två syften eller två beståndsdelar av vilka det ena syftet eller den ena beståndsdelen kan identifieras som det eller den huvudsakliga, medan det eller den andra endast är av underordnad betydelse, måste det beslut som antas enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget ha en enda materiell rättslig grund, nämligen den som krävs med hänsyn till det huvudsakliga eller avgörande syftet eller den huvudsakliga eller avgörande beståndsdelen.

4.2.2. Tillämpning i det aktuella fallet

Eftersom gemensamma EES-kommitténs beslut införlivar kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/759 och direktiv (EU) 2018/2001 med EES-avtalet bör den materiella rättsliga grunden för detta rådsbeslut vara densamma som för den akt som ska införlivas. Den materiella rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 194.2 i EUF-fördraget.

---

[3] Rådets förordning (EG) nr 2894/94 av den 28 november 1994 om formerna för genomförandet av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EGT L 305, 30.11.1994, s. 6).

[4] Domstolens dom av den 7 oktober 2014, Tyskland/rådet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkterna 61–64.

4.3. Slutsats

Den rättsliga grunden för det föreslagna beslutet bör vara artikel 194.2 i EUF-fördraget jämförd med artikel 218.9 i EUF-fördraget och artikel 1.3 i rådets förordning (EG) nr 2894/94.

5. OFFENTLIGGÖRANDE AV DEN PLANERADE AKTEN

Eftersom gemensamma EES-kommitténs akt kommer att ändra bilaga IV (Energi) till EES-avtalet är det lämpligt att den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* efter antagandet.

2025/0164 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén beträffande en ändring av bilaga IV (Energi) till EES-avtalet

(DET NYA DIREKTIVET OM FÖRNYBAR ENERGI)

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194.2 jämförd med artikel 218.9,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 2894/94 av den 28 november 1994 om formerna för genomförandet av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet[5], särskilt artikel 1.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet[6](*EES-avtalet*) trädde i kraft den 1 januari 1994.

(2) Enligt artikel 98 i EES-avtalet får gemensamma EES-kommittén besluta att ändra bland annat bilaga IV (Energi) till EES-avtalet.

(3) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/759 vad gäller en metod för beräkning av den mängd förnybar energi som används för kylning och fjärrkyla[7] och direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor[8] bör införlivas med EES-avtalet.

(4) Flera bestämmelser i direktiv (EU) 2018/2001 kräver betydande anpassningar som återspeglar särdragen i EES-avtalet och i Eftastaterna.

(5) Eftersom unionens bindande mål för förnybar energi inte är tillämpligt på Eftastaterna bör det unionsmål som anges i artikel 3.1 i direktiv (EU) 2018/2001 inte tillämpas på Eftastaterna. Artikeln anpassades därför i enlighet med detta. Eftastaterna har dock på frivillig basis fastställt nationella vägledande mål för förnybar energi i enlighet med

5 EGT L 305, 30.11.1994, s. 6.

6 EGT L 1, 3.1.1994, s. 3.

7 Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/759 av den 14 december 2021 om ändring av bilaga VII till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 vad gäller en metod för beräkning av den mängd förnybar energi som används för kylning och fjärrkyla (EUT L 139, 18.5.2022, s. 1).

8 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82), rättat genom EUT L 311, 25.9.2020, s. 11 och EUT L 41, 22.2.2022, s. 37.

Eftastaternas förklaring som åtföljer gemensamma EES-kommitténs beslut. Följaktligen bör Eftastaterna inte vara en del av unionens plattform för utveckling av förnybar energi och inte heller delta i statistiska överföringar med medlemsstaterna. Artikel 8 i direktiv (EU) 2018/2001 bör därför inte gälla Eftastaterna.

(6) Med tanke på Islands avlägsna geografiska läge och därmed sammanhängande utmaningar när det gäller att beräkna den slutliga energianvändningen (brutto) i förhållande till den mängd energi som förbrukas inom luftfarten, bör samma tröskelvärde som beviljas Cypern och Malta i artikel 7 i direktiv (EU) 2018/2001 gälla Island.

(7) När det gäller de tillståndsförfaranden som fastställs i artikel 16 i direktiv (EU) 2018/2001 tar gemensamma kommitténs beslut hänsyn till Norges särskilda skyldigheter att samråda med det samiska folket för att säkerställa att de tidsperioder för tillståndsförfarandet som avses i artikel 16.4, 16.5 och 16.6 och direktiv (EU) 2018/2001 kan förlängas med upp till ett år.

(8) Eftastaterna bör följa unionens politik när det gäller ömsesidigt erkännande av ursprungsgarantier med tredjeländer enligt artikel 19.11 i direktiv (EU) 2018/2001. De bör därför inte erkänna ursprungsgarantier som utfärdats av ett tredjeland, såvida inte unionen har ingått ett avtal med det tredjelandet och kriterierna i den artikeln är uppfyllda. Artikel 19.11 i direktiv (EU) 2018/2001 anpassades därför i enlighet med detta.

(9) Eftersom Norge och Island har en hög andel förnybar el och Norge främst använder denna el för uppvärmningsändamål, medan Island täcker sitt uppvärmningsbehov från antingen förnybara geotermiska källor eller förnybar el, är det lämpligt att anpassa beräkningsmetoderna för integrering av värme- och kylsektorn i artikel 23 i direktiv (EU) 2018/2001.

(10) Dessutom är det för närvarande inte möjligt för Liechtenstein att tillämpa artiklarna 25–31 i direktiv (EU) 2018/2001 om förnybar energi inom transportsektorn och hållbarhetskrav för förnybara bränslen, eftersom politiken för bränslen regleras i Liechtensteins regionala union med Schweiz. Ett tillfälligt undantag bör därför beviljas Liechtenstein, med beaktande av att landet inom den regionala unionen tillämpar ett system för ökning av biodrivmedel baserat på en CO_2-kompensationsmekanism med ett mål på 23 % som är tillämpligt sedan 2024. Undantaget bör endast gälla fram till dess att direktiv (EU) 2018/2001, ändrat genom direktiv (EU) 2023/2413, har införlivats med EES-avtalet.

(11) Bilaga IV (Energi) till EES-avtalet bör därför ändras i enlighet med detta.

(12) Unionens ståndpunkt i gemensamma EES-kommittén bör därför grunda sig på det utkast till beslut som åtföljer det här beslutet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i gemensamma EES-kommittén beträffande den föreslagna ändringen av bilaga IV (Energi) till EES-avtalet ska baseras på det utkast till gemensamma EES-kommitténs beslut som åtföljer det här beslutet.

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande